

Vedr. beskæftigelsesminister Inger Støjbergs svar af 14.1.2011 på spørgsmål nr. 170, Socialudvalget, alm. del, folketingsåret 2010-2011

Beskæftigelsesminister Inger Støjberg har den 14.1.2011 svaret Socialudvalget, at det ikke skulle fremgå af Pensionsstyrelsens udredning vedr. flygtnings optjening af ret til dansk pension af 1.11.2010, at danske statsborgere, der udelukkende har haft ophold inden for Norden og EU/EØS, og som vender hjem til Danmark, inden de får tilkendt dansk social pension, er undtaget fra optjeningsprincippet og reglerne for brøkpension, og således ikke har ret til fuld pension, fordi der ikke findes undtagelser fra disse regler.

Følgende fremgår af side 6-7 i Pensionsstyrelsens udredning vedr. flygtnings optjening af ret til dansk pension af 1.11.2010:

"3.3.3 Baggrunden for regler om optjening, især for flygtninge

Optjeningsprincippet i pensionslovgivningen blev gennemført samtidig med Danmarks tilslutning til EF i 1973. Flygtnings ret til at få medregnet bopælstid i hjemlandet ved opgørelse af bopælstiden blev indført ved en senere lovændring med virkning fra 1. juli 1984, jf. nedenfor.

Før indførelse af optjeningsprincippet var det alene et krav til varigheden af bopæl, at man havde haft bopæl 1 år her i riget forud for ansøgning om pension. Flygtninge havde ret til pension på lige fod med danske statsborgere. Indførelse af optjeningsprincippet (og første omgang uden medregning af bopælstiden i hjemlandet) medførte en forringelse af flygtnings pensionsmæssige vilkår.

I "Rapport om pensionslovens regler om optjening, indfødsret og bopæl", afgivet af Pensionsreformarbejdsgruppen (september 1979), blev det bl.a. på denne baggrund overvejet, om der var behov for ændringer af optjeningsprincippet.

Det fremgår bl.a. af rapporten fra 1979:

"Flygtninge, der kom til Danmark før vi gik over til optjeningsprincippet, opnåede ret til fuld pension efter samme regler som danskere. Selv om anerkendte flygtninge også efter de nu gældende regler formelt er ligestillet med danske statsborgere [...] har optjeningsprincippet betydet en forringelse af flygtingenes pensionsmæssige stilling. Ifølge sagens natur vil der kun sjældent være erhvervet ret til fuld pension. Flygtingene må derfor ofte have udbetalt supplerende hjælp efter bistandsloven.

Efter gældende regler er flygtninge ikke dårligere stillet end danske statsborgere som flytter til Danmark efter at have haft bopæl i et land uden for Norden og EF. Der er imidlertid den afgørende forskel at danske med bopæl i et tredjeland enten er obligatorisk sikret eller har haft mulighed for på frivillig basis at sikre sig pensionsdækning for årene i udlandet, mens flygtninge næppe har mulighed for at få udbetalt ydelser fra en pensionsordning i hjemlandet. [ ]"

Endvidere fremgår følgende af side 17 i Pensionsstyrelsens udredning om flygtnings optjening af ret til dansk pension af 1.11.2010:

"Som nævnt indebærer lov om social pension, at en flygtning, der har bopæl her i landet, har adgang til at medregne bopælstiden i sit hjemland, **hvorimod en dansk statsborger, der vender hjem, efter i en periode at have været bosat i et tredjeland, ikke har mulighed for at medregne bopælstiden i det pågældende land ved beregning af bopælstiden efter lov om social pension.**

Afskaffes adgangen for flygtninge til at medregne bopælstid i hjemlandet, vil beregningen af bopælstiden for flygtninge herefter ske på samme grundlag som for danske statsborgere, idet alene bopælstid her i landet kan medregnes. **Flygtninge vil således i pensionsøjemed blive behandlet på samme måde som danske statsborgere, der har haft bopæl i et tredjeland og vender hjem til Danmark."**

Betyder ovenstående citater fra Pensionsstyrelsens udredning vedr. flygtnings optjening af ret til dansk social pension ikke, at optjeningsprincippet og reglerne om brøkpension kun gælder for danske statsborgere, der har haft ophold uden for Norden og EU/EØS, altså i tredjelande?

Hvordan skal ovenstående citater fra Pensionsstyrelsens udredning vedr. flygtnings optjening af ret til dansk pension af 1.11.2010 forstås i forhold til danske statsborgere, der ikke haft ophold i lande uden for Norden og EU/EØS, altså i tredjelande, og som vender hjem til Danmark, inden de får tilkendt dansk social pension?

Af pkt. 327 i VEJ nr. 53 af 31.8.2007 og af pkt. 416 i VEJ nr. 54 af 31.8.2007 fremgår det, at bopælstid på Færøerne og Grønland medregnes ved opgørelse af bopælstiden efter §§ 4, 5 og 6 i lov om social pension og lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension mv.

Er disse bestemmelser i de gældende vejledninger om dansk social pension ikke undtagelsesregler fra op-tjeningsprincippet for ret til fuld pension i lov om social pension og lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v.?

Af EU-Kommissionens meddelelse KOM(2002) 694 endelig fremgår følgende af side 10:

"For at sikre, at anvendelsen af de forskellige socialsikringsordninger ikke har en negativ indvirkning på de personer, der udnytter deres ret til fri bevægelighed, er der fastlagt forskellige fælles bestemmelser og principper i forordning 1408/71. **Målet er at sikre, at en person, der har benyttet sig af sin ret til at flytte inden for EU, ikke stilles ringere end en person, som altid har boet i den samme medlemsstat.**"

KOM(2002) 694 endelig kan findes under følgende link:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2002:0694:FIN:DA:PDF>

Art. 42 i EF-traktaten om social tryghed for vandrende arbejdstagere, nu art. 48 i Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, har følgende ordlyd:

"Rådet vedtager efter fremgangsmåden i artikel 251 de foranstaltninger vedrørende social tryghed, der er nødvendige for at gennemføre arbejdskraftens frie bevægelighed, især ved at indføre en ordning, som gør det muligt at sikre vandrende arbejdstagere og deres ydelsesberettigede pårørende:

a) **sammenlægning af alle tidsrum, der i de forskellige nationale lovgivninger tages i betragtning med henblik på at indrømme og opretholde retten til ydelser og på beregning af disse**

b) betaling af ydelser til personer, der bor inden for medlemsstaternes områder.

Rådet træffer afgørelse med enstemmighed under hele den i artikel omhandlede fremgangsmåde"

Af EU-Parlamentets emneblad 4.8.4 Social tryghed for vandrende arbejdstagere, afsnit 1 Lovgivningens hovedindhold, pkt. c, fremgår følgende om sammenlægningsprincippet i art. 42 i EF-traktaten, nu art. 45 i Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde:

"Sammenlægningsprincippet har betydning i de situationer, hvor der i national lovgivning stilles krav om, at en arbejdstager skal have været forsikret eller beskæftiget en vis tid, inden han har ret til visse ydelser, f.eks. ydelser ved sygdom, invaliditet, alderdom, dødsfald og arbejdsløshed. Her betyder sammenlægningsprincippet, at den kompetente medlemsstat skal tage hensyn til forsikrings- og beskæftigelsesperioder, der er gennemført under en anden medlemsstats lovgivning, når det afgøres, om arbejdstageren opfylder kravet til forsikrings- eller beskæftigelsesperiodens længde."

EU-Parlamentets emneblad 4.8.4 Social tryghed for vandrende arbejdstagere er en forskrift fra Rådet iht. art. 308 i EF-traktaten, nu art. 352 i Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, der har bindende virkning og umiddelbart er gældende i alle medlemsstater, hvilket fremgår af emnebladet

EU-Parlamentets emneblad 4.8.4 Social tryghed for vandrende arbejdstagere kan findes under følgende link:

http://www.europarl.europa.eu/factsheets/4_8_4_da.htm

Der henvises i denne sammenhæng til EU-dommen sag C-326/90 (Kommissionen mod Kongeriget Belgien), hele dommen, hvoraf det fremgår, at en medlemsstat tilsidesætter sine forpligtelser iht. EF-traktaten, jf. navnlig art. 7, stk. 2 i EF-forordning 1612/68 og art. 3, stk. 1 i EF-forordning 1408/71, såfremt EU-borgere, der har udøvet deres ret til fri bevægelighed og beskæftigelse på en anden medlemsstats område, kun har ret til sociale fordele som ydelser til handicappede, garanteret indkomst til ældre og garanteret mindsteindkomst, såfremt de har haft bopæl i medlemsstaten i et bestemt tidsrum, idet begge de nævnte bestemmelser på de områder, som de regulerer, knæsesætter princippet om ligebehandling.

EU-dommen sag C-326/90 (Kommissionen mod Kongeriget Belgien) kan findes under følgende link:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:61990J0326:DA:HTML>

Der henvises i denne sammenhæng til EU-dommen sag C-244/97 (Gerdina Lustig), præmis 30-31, hvoraf det fremgår, at alle bestemmelser i EF-forordning 1408/71 skal fortolkes i lyset af art. 42 i EF-traktaten, nu art. 48 i Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, som er, navnlig ved sammenlægning af forsikrings-, beskæftigelses- og bopælsperioder at bidrage til at gennemføre arbejdskraftens frie bevægelighed. Derfor må EU-borgere, der har udøvet deres grundlæggende ret til fri bevægelighed og beskæftigelse inden for EU/EØS, ikke miste retten til sociale sikringsydelser eller tåle en nedsættelse af størrelsen af disse, som de ellers ville have haft krav på, såfremt de havde tilbagelagt hele deres erhvervsaktive liv i en enkelt medlemsstat.

EU-dommen sag C-244/97 (Gerdina Lustig) kan findes under følgende link:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:61997J0244:DA:HTML>

Der henvises i denne sammenhæng til EU-dommen sag C-224/98 (Marie Nathalie D'Hoop), præmis 30, hvoraf det fremgår, at en EU-borger i alle medlemsstaterne skal undergives samme retlige behandling som den, der tilkommer statsborgere fra disse medlemsstater, der befinder sig i samme situation. Det ville derfor være uforeneligt med retten til fri bevægelighed, hvis den pågældende i den medlemsstat, hvori han er statsborger, får en behandling, der er mindre gunstig end den, han ville få, hvis han ikke havde gjort brug af sin grundlæggende ret til fri bevægelighed.

EU-dommen sag C-224/98 (Marie-Nathalie D'Hoop) kan findes under følgende link:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:61998J0224:DA:HTML>

Der henvises i denne sammenhæng til vedlagte åbningskrivelse fra EU-Kommissionen fra 1998 ang. den danske efterlønsordning, hvori EU-Kommissionen er af den opfattelse, at det er en krænkelse af art. 39 i EF-traktaten, nu art. 45 i Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, og af art. 7, stk. 2 i EF-forordning 1612/68 om arbejdskraftens frie bevægelighed, når danske myndigheder ikke tager hensyn til forsikrings- og beskæftigelsesperioder, der er tilbagelagt i en anden medlemsstat, til opfyldelse af danske krav om en forsikringsperiodes længde for et til en ydelse.

EU-Kommissionens åbningskrivelse fra 1998 ang. den danske efterlønsordning bevirke, at reglerne for efterløn blev tilpasset, så de i dag tager hensyn til forsikrings- og beskæftigelsesperioder, der er tilbagelagt i en anden medlemsstat.

Der henvises i denne sammenhæng til Ankestyrelsens kasserede principafgørelse P-4-92, hvor Socialministeriet anmodede Ankestyrelsen om at genoptage en sag, fordi Udenrigsministeriet havde modtaget en åbningskrivelse fra EU-Kommissionen af 5.6.1990 om krænkelse af arbejdskraftens ret til fri bevægelighed, fordi Ankestyrelsen ikke tog hensyn til forsikrings- og beskæftigelsesperioder fra et nordisk land iht. til Den Nordiske Konvention om social sikring af 5.3.1981.

EU-Kommissionens åbningskrivelse af 5.6.1990 og Socialministeriets anmodning om, at Ankestyrelsen burde genoptage sagen, bevirke, at Ankestyrelsen omstødte sin tidligere afgørelse og medregnede bopælsperioder fra nordiske lande ved opgørelse af bopælstiden for ret til fuld pension iht. § 5 i lov om social pension.

I modsætning til Den Nordiske Konvention om social sikring af 5.3.1981, er erhvervsaktive fra de nordiske lande i dag omfattet af art. 39 i EF-traktaten, nu art. 45 i Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, art. 7, stk. 2 i EF-forordning 1612/68 og art. 3, stk. 1 i EF-forordning 1408/71, nu art. 4, stk. 1 i EF-forordning 883/2004.

Ankestyrelsen har i udmeldt praksis i 115-10 og 171-10 ligeledes fastslået, at art. 39 i EF-traktaten, nu art. 45 i Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, skal anses som et forbud mod, at der i dansk lovgivning fastsættes krav om optjening og eksport af ret til dansk social pension, der er til ugunst for borgeren, der udøver retten til fri bevægelighed og beskæftigelse på en anden medlemsstats område.

Derfor fastslår Ankestyrelsen i disse principafgørelser, at en borger, der er statsborger i et EU/EØS-land, som udgangspunkt vil kunne sammenlægge bopæls- og beskæftigelsesperioder, der er tilbagelagt i et andet EU/EØS-land med danske bopælsperioder til opfyldelse af danske krav om optjening og eksport af ret til dansk social pension.

Ret til fuld folkepension er betinget af en forsikringsperiodes længe af mindst 40 bopælsår i Danmark mellem det fyldte 15. år og overgangen til folkepension.

Ret til fuld førtidspension er betinget af en forsikringsperiodes længde af bopælsår på mindst 4/5 af tiden mellem det fyldte 15. år og tidspunktet, hvorfra pensionen ydes.

Er art. 39 og art. 42 i EF-traktaten, nu art. 45 og art. 48 i Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, som er gengivet i art. 7, stk. 2 i EF-forordning 1612/68 og i art. 3, stk. 1 i EF-forordning 1408/71, nu art. 4, stk. 1 i EF-forordning 883/2004, der ligeledes har bindende virkning og umiddelbart er gældende i alle medlemsstater, derfor ikke undtagelsesregler fra optjeningsprincippet for ret til fuld pension i lov om social pension og lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v.?

Skal kommunerne så ikke sammenlægge bopælsperioder fra andre EU/EØS-lande med danske bopælsperioder til opfyldelse af optjeningsprincippet for ret til fuld pension i lov om social pension og lov om højeste, mellemste forhøjet almindelig førtidspension m.v. iht. art. 42 i EF-traktaten, nu art. 48 i Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, når EU/EØS-borgere, herunder også danske statsborgere, er omfattet af 39 i EF-traktaten, nu art. 45 i Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, art. 7, stk. 2 i EF-forordning 1612/68 og art. 3, stk. 1 i EF-forordning, nu art. 4, stk. 1 i EF-forordning 883/2004, og får tilkendt dansk social pension under fast bopæl i Danmark?

Desuden fremgår det af § 29, stk. 4, nr. 1 og § 32a, stk. 3, nr. 1 i lov om social pension og af § 25, stk. 3, nr. 1 og af § 26, stk. 1 i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., at en dansk social pension og tillæg hertil ikke må indgå i pensionistens indtægtsgrundlag, når der samtidig består ret til en social pension iht. EF-forordning 1408/71, nu EF-forordning 883/2004 eller iht. en bilateral overenskomst om social sikring.

Betyder det ikke, at en social pension fra andre EU/EØS-lande eller overenskomstlande alligevel indgår i pensionistens indtægtsgrundlag, når kommunerne ikke tager hensyn til bopælsperioder, der er tilbagelagt i disse lande?

Ankestyrelsen har i udmeldt praksis i 145-10 fastslået, at der er ret til fuld pension iht. ligebehandlingsbestemmelsen i overenskomsten om social sikring mellem Danmark og Jugoslavien, såfremt personen opfylder betingelserne for ret til dansk social pension i overenskomsten og får tilkendt dansk social pension under fast bopæl i Danmark.

Indeholder bilaterale overenskomster om social sikring, Danmark har indgået med lande uden for EU/EØS, så ikke undtagelsesregler fra optjeningsprincippet i lov om social pension og lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., når en person, der er omfattet af en sådan overenskomst får tilkendt dansk social pension under fast bopæl i Danmark?

Skal ikke alle danske myndigheder, herunder Pensionsstyrelsen, Beskæftigelsesministeriet og dermed også ministeren, rette sig efter en udmeldt praksis fra Ankestyrelsen og fra EU's myndigheder?

Det bemærkelsesværdige i Ankestyrelsens udmeldte praksis i 145-10 er dog, at personen får frataget sin ret til fuld pension, fordi personen efter tilkendelsen af dansk social pension, blev dansk statsborger, og fordi Ankestyrelsen er af den opfattelse, at overenskomsten ikke finder anvendelse for danske statsborgere med fast bopæl i Danmark.

Overenskomsten om social sikring mellem Danmark og Jugoslavien indeholder dog ingen bestemmelse, der giver mulighed for at fratage en udlændings ret til dansk social pension, såfremt udlændingen før eller efter tilkendelsen af dansk social pension bliver dansk statsborger.

Kan Ankestyrelsen så fratage en person, der er omfattet af overenskomsten om social sikring mellem Danmark og Jugoslavien, sin ret til fuld pension, såfremt personen bliver dansk statsborger?

Desuden fremgår det af overenskomsten om social sikring mellem Danmark og Jugoslavien, at danske statsborgere har ret til social pension fra Jugoslavien, såfremt de har bopæl i Jugoslavien eller i Danmark.

Betyder det ikke, at overenskomsten om social sikring mellem Danmark og Jugoslavien finder anvendelse for danske statsborgere, der har fast bopæl i Danmark?

Desuden fremgår det af overenskomsten om social sikring mellem Danmark og Jugoslavien, at det kun er i forbindelse med social pension fra Jugoslavien og ikke i forhold til ret til dansk social pension, at der skal foretages en opgørelse af dansk bopælstid og dermed ligestillede perioder for danske statsborgere.

Betyder det ikke, at en opgørelse af dansk bopælstid og dermed ligestillede perioder kun skal foretages af Pensionsstyrelsen og ikke af kommunerne, når en dansk social pension skal eksporteres til Jugoslavien?

Burde ministeren ikke overveje at bede Ankestyrelsen om at genoptage denne sag, fordi den stiller danske statsborgere, der har ret til social pension fra et overenskomstland, ringere end en udlænding, der har ret til social pension fra et overenskomstland?

Med venlig hilsen

Britta Schulz